

Høst af engrapgræs

FrøavlsINFO nr. 8, 2019

- De tidligste sorter er snart klar til skårlægning
- Høstmetoder

Sol og sommertemperaturer betyder, at engrapgræs er begyndt at afmodne, og de tidligste sorter vil snart være klar til skårlægning. Afgrøder som ikke er gået i leje, bliver solmodne på alle sider. Afgrøder der står op på nuværende tidspunkt, kan modne af over få dage. Men på en sildig lokalitet med god vandforsyning, kan der godt gå 5 -10 dage mere.

Undgå at høste forurenede pletter med

Er der partier eller pletter i marken, som er meget forurenede med svært frarenselige arter som fremmed rapgræs, alm. rajgræs, rævehale, væselhale, skræpper mm., så lad være med at høste disse områder.

Modenhedsbestemmelse

Fra blomstring til skårlægning regnes normalt med ca. 25 dage. Udbyttet i spildsomme sorter topper, når vandprocenten i frøet er omkring 35% vand.

Engrapgræs er modent, når afgrøden skifter fra et rødligt/gult til et gulligt/gulbrunt skær. Når frøene begynder at løsne sig, og en del frø falder af ved et let slag mod hånden, er marken klar til at blive skårlagt.

Frøtoppene skal være gullige på min. 80 procent af frøstænglerne.

Hvis afgrøden er i leje vil de øverste strå være de mest modne og have de mest veludviklede frø. Der er stor forskel på sorterens modningstidspunkt og spildsomhed. Generelt er de kortstråede sorter meget lidt spildsomme, hvorimod de fleste langstråede sorter er mere spildsomme.

Skårlægning af langstråede og spildsomme sorter

Engrapgræs skårlægges bedst med en fingerslåmaskine. Flere års forsøg viser klart, at skiveslåmaskiner giver et betydeligt større spild, derfor bør skiveslåmaskinen generelt betragtes som en nødløsning, og aldrig anvendes i marker med mindre plantemasse.

Det kan være nødvendigt at hente skår i marker med lejesæd, idet en fingerslåmaskinen helst skal køre mod toppen eller skråt mod toppen, mens det er omvendt for skiveslåmaskinen.

Vejringstiden på skår er normalt en uges tid. Spildsomme sorter skårlægges tidligere, og bør derfor ligge på skår længst.

Skårløftning eller underskæring af skåret kan blive nødvendig, hvis der er meget gengroning og nedbør i vejringstiden.

Skårlægning eller direkte høst af korte sorter

I korte sorter er der flere valgmuligheder. De kan skårlægges eller tærskes direkte, hvis sorten ikke er spildsomm, og hvis afgrøden ikke har ret meget bundgræs.

Vent med direkte tærskning, indtil afgrøden er godt moden, hvilket vil sige 10-14 dage efter normalt skårlægningstidspunkt og afgrødens farve går over i en høstgul til grålig tone.

Direkte tærskning er også en fordel, hvis der er forurening med andre rapgræsser, idet noget af det alm. rapgræs kan nå at drysse af inden tærskning. Tilsvarende kan indholdet af enårig rapgræs reduceres i frøvaren ved at løfte skærebordet lidt.

Kombination af de to høstmetoder er meget anvendt i ikke spildsomme sorter. Her skårlægges afgrøden, når engrapgræsset er modent, hvorefter marken vejrer 2-3 dage, inden mejetærskning påbegyndes. Metoden er også velegnet i afgrøder med bundgræs, den giver græsset mulighed for at ose af, og adskillelsen af frø og halm i mejetærskeren bliver nemmere. De to sidste metoder kræver mere beluftning på plantørreriet.

Husk altid at blæse i frøet mindst en gang om ugen i august/september og følg op hver 4. uge frem til november. Selv 15 minutters blæsning gør en forskel

Vi anbefale at du altid køler frøet ned på lageret, når det er tørt. Frø der skal leveres i høst, må højst have et vandindhold på 12 pct. vand.

Returtærsker

Flere engrapgræsavlere har valgt at investere i en returtærsker til engrapgræs, og der kan være meget frø at hente, op til 100 kg/ha, specielt i sorter med meget frøuld.

Desuden kan man bruge mere luft på soldet og dermed få højere rumvægt.

Råvarekvalitet

En kubikmeter råvare skal veje mellem 190 og 220 kg for at få et tilfredsstillende lavt rensesvind på omkring 20 pct.

Det er en grov rettesnor, som ikke gælder, hvis der er et unormalt stort indhold af f.eks. enårig rapgræs eller spildkorn. I sorter med meget frøuld er det sværere at opnå en høj rumvægt end i sorter med skarpt og tungt frø.

Rumvægten i vådt frø reduceres ved tørring med to procent for hver procent vand over 13 pct.

Denne regel gælder for alle græsfrøarter:

Vådt frø med 16 pct. vand og en rumvægt på 200 kg/m³ vejer så efter tørring knapt 190 kg/m³.

Venlig hilsen
Avlsafdelingen
DLF